

op de flats van Kaapverdië **TREKKERVIS, EGELVIS EN BONES**

Een paar jaar geleden raakte Marco Kraal verslingerd aan het vissen op bonefish. Dat resulteerde in een paar succesvolle vliegvisstrips naar Bonaire. Na hardnekkige geruchten over bones in het kustwater van Kaapverdië, werd de voorjaarsvakantie van 2019 omgegooid voor een enerverende zoektocht naar de Afrikaanse *Albula*.

TEKST MARCO KRAAL FOTOGRAFIE MICHAEL VAN STEIN EN AKKE ZWAGA

Mooier dan bonefish en geweldig sterk.

Ze lijken een beetje op een zilverkleurige barbeel zonder bekdraden, worden niet bijster groot, hebben onopvallende kleuren en zijn niet te eten. Ze leven bij voorkeur in zeer ondiep water, zijn nauwelijks waar te nemen en zo schuw als de neten. Vliegvisserij op bonefish is dan ook een beetje een wanhopig gebeuren, waarbij het belangrijkste deel van de visdag bestaat uit rond sjokken in kniediep lauw water en zoeken naar iets onzichtbaars om aan te werpen. Daarbij waait het in bonefish countries bijna altijd. Meestal zie je vooral wegvluchtende vissen in de vorm van series stofwolken. En wanneer het dan eindelijk lukt om een schoolje van deze vissen te ontdekken, zijn ze meestal al te dichtbij en schrikken ze van die paar harige benen.

PIIIIIING!!!

En dan ineens zie je een groepje bones op 20 meter afstand en kun je een imitatiekrabbetje of -garnaal secuur een meter voor dat groepje presenteren. Je ziet een paar vissen volgen, een ervan wegdraaien, een tik en... je ervaart wat het is als een vis er als een Joint Strike Fighter vandoor gaat. Meestal blijf je dan op de lijn te staan, schiet de lijn om je butt of reelvoetje, of zit er een ouderwetse knoop in de weg. Piiiiiiiiing!!! Hét geluid dat bij vliegvisserij op bonefish hoort. Maar als het onverhoopt dan toch een keertje goed gaat, er 70 tot 80 meter backing van de aftma 8 wordt gerost en je even later ongelovig naar een visje staart dat dit gekkenhuis heeft veroorzaakt, dan ben je verkocht voor de rest van je leven.

DUUR EN DRUK

Probleem is dat je voor het vliegvisserij op bonefish toch echt naar de Cariben moet. Dat betekent meer dan 10 uur in het vliegtuig, slaapverwekkende jetlags en te dure accommodaties. Bonaire is voor Nederlanders waarschijnlijk de meest aantrekkelijk bestemming voor bones. Mits je tenminste niet in de vakantieperiode gaat. Aangezien ik met een docent onder één dak woon, die me alle visvrijheid gunt, behalve wanneer het (sub)tropische bestemmingen betreft, zit een reisje naar het Caribisch gebied er zonder mijn eega niet in. Die vliegvist namelijk ook erg graag. Bij voorkeur in bikini. En dan word je in de vakantieperiode dus geconfronteerd met bizar dure vliegtickets en dito accommodaties. Gevalletje vraag & aanbod, maar het is wel zuur. Daarnaast heb ik het na zes uur vliegen eerlijk gezegd wel een beetje gehad. Na twee slechte films en niet te zuipen koffie slaat de claustrofobie langzaam maar zeker toe en krijg ik het gevoel dat mijn knieën naast mijn oren zitten.

MAIO

Toch waren we ook dit jaar weer van plan naar Bonaire te gaan. Het is en blijft een heerlijk en superrelaxed eilandje. Dat plan veranderde plotsklaps toen ik via een vriend hoorde dat Michael van Stein, een Nederlandse visgids op het Kaapverdische eilandje Maio, regelmatig zilvergekleurde vissen vangt die op bonefish lijken. Hij schijnt ze als aasvis voor verpleegsterhaaien te gebruiken... Via Facebook contact gelegd met Michael en een paar foto's toegestuurd gekregen van vissen die toch best een grote gelijkenis vertonen met mijn favoriete visje. En als dan ook nog eens blijkt dat Maio totaal niet toeristisch is en je er via TUI voor een aantrekkelijk bedrag in nog geen 6 uur naartoe vliegt, dan is de keus snel gemaakt.

ONONTGONNEN VISWATER

Na een relaxte vlucht met weliswaar weer erg slechte koffie landen we op het eiland Santiago. Van hieruit kun je met een binnenlandse vlucht of met een boot naar Maio, dat 25 kilometer ten oosten van Santiago ligt. De binnenlandse verbindingen zijn een uitdaging. Gelukkig heeft Michael een transfer met een vrachtboot voor ons geregeld. Normaal vaart er overigens een veerboot, die vanwege motorproblemen tijdelijk uit de vaart is. Mijn meisje en ik vinden dat eerlijk gezegd wel zijn charme hebben. Het dwingt je om los te laten, om het begrip tijd te relativiseren en je gewoon nergens meer druk over te maken. En na twee uur varen, meren we dan toch echt af aan de pier van Maio. Een vulkanisch woestijneiland van 28 bij 22 kilometer met zo'n 6000 buitengewoon relaxte inwoners, geen toerisme, (vooral) onverharde wegen, verlaten paradijselijke stranden en een nauwelijks in kaart gebrachte visstand.

BESCHERMDE STATUS

En vooral dat laatste intrigeert me. Wat voor avonturen kun je hier in dat glasheldere water met een vliegenhengel niet beleven? Visgids Michael vist hier vanuit de boot op vooral amberjack, mahi-mahi, tonijn en marlijn. Vanaf de kant is hij vooral gespecialiseerd in het vissen op grote haaien. Vliegvisserij doet hij (nog) niet, maar hij weet wel waar we moeten zijn. Op een aantal plekken rondom het eiland bevinden zich ondiepe baaien. Dit zijn gebieden die een speciale beschermde status hebben vanwege de onechte karetschildpad, een knots van een schildpad die hier het land op komt om eieren te leggen. Door deze status is er geen commerciële visserij en is de visstand nagenoeg onberoerd.

GIERENDE SLIP

Het mooie is dat Michael ontheffing heeft om in deze gebieden met de hengel te vissen. Nog mooier is dat ik hier ineens met een vliegenhengel door het kniediepe water struik. Hartslag 180, adrenalinegehalte boven het verzadigingspunt en het schuim op de bek. Gaan we hier bonefish op de vlieg vangen? Maar na een half uurtje rondsoppen begint het vertrouwen wat af te nemen. Het water is weliswaar glashelder en komt niet boven mijn knieën, maar de wind trekt al snel aan tot 5 Beaufort. Dat laatste ben ik op Bonaire ook gewend, maar daar bestaat de bodem uit wit zand. De flats van Maio bestaan uit

Waden in een geweldige omgeving.

◆ kleine ronde steentjes, afgewisseld met koraal. Vis waarnemen wordt lastig. Wat heet? Hoe scherp ik ook tuur, hoe ik mijn polariserende bril ook op de neus positioneer: ik zie geen enkele vis. Die klotewind ook! Mijn meisje ziet het vissen met de vliegengengel vanwege de krachtige passaatwind niet zitten en begint haar visdag met een spinstok. Terwijl ik een beetje verloren in het lauwwarme water wortel sta te schieten, hoor ik naast me ineens een oerkreet. We leven duidelijk al 25 jaar onder één dak... Wat ik ook hoor, is een gierende slip! Mevrouw heeft een goede vis gehaakt die zich in rechte lijn uit de vinnen maakt. Ondanks de lange, behoorlijk pittige hengel vliegt de lijn in een rotvaart van de molen. Michael denkt aan een blue runner, ik voel echter nattigheid. Dat gevoel blijkt terecht, want de eerste vis die we op Maio vangen is toch echt een bonefish. En nog een mooie ook! Het bewijs dat ze er zitten is in ieder geval geleverd. Gaaf, heel erg gaaf.

TURBO-BONES

De bonefish die langs de kust van Kaapverdië wordt aangetroffen, is hoogstwaarschijnlijk *Albula goreensis*. Helaas is er bar weinig over deze soort bekend. Zelfs op Fishbase, die digitale internetbijbel voor visbiologen, is nauwelijks wat over *goreensis* te vinden. Vast staat wel dat deze *Albula* voorkomt van de kust voor Senegal (inclusief Kaapverdië) tot aan de kust van Angola. Net als zijn Caribische neef leeft hij bij voorkeur in ondiep water en eet hij bij voorkeur kreeftachtigen en vis. Verder is hij op het oog niet te onderscheiden van de bekende bonefish. Het enige verschil is dat ze groter kunnen worden. Zo zijn er gedocumenteerde vangsten van bones in Zuid-Afrika, van meer dan 10 kilo. Dat zijn dus gewoon turbo-bones. In tegenstelling tot de Cariben wordt er bij mijn weten niet gericht op *goreensis* gevestigd.

BLIND VISSEN

Wanneer de euforie rondom de eerste bonefish tot een acceptabel

niveau is gedaald, stap ik met veel vertrouwen weer in het water. Na een uur als een reiger te hebben gestaan, zie ik nog steeds geen vis. Het waait echt te hard. Dan maar blind vissen. Nu doe ik dat langs de kust van Funen bijvoorbeeld met veel plezier. Dat relaxed werpen in een schijnbaar lege zee is voor mij een soort Zen-meditatie. Urenlang ad random je vlieg wegzetten, strippen, wegzetten, strippen totdat uit het niets ineens die ruk je uit hogere sferen haalt. Hoe anders is dat in glashelder, tropisch water. Daar wil ik de vis zien, het beest besluipen, aanwerpen; zien hoe mijn aanstaande prooi de vlieg waarneemt, reageert, op probeert te vreten... gevolgd door de apotheose van een aanslag. Dat lijkt hier dus geen zin te hebben. Werpen dan maar. Toch krijg ik onverwacht een forse ruk. Geen bonefish, want na een korte spurt van een paar meter verlegt de gehaakte vis zijn koers en blijft dat doen totdat een stukje scherp koraal een einde maakt aan de spanning.

JAWS

De spanning is meteen terug, en zeker wanneer een forse rifhaai een rondje om me heen zwemt. Het water is weliswaar kniediep, maar ik sta wel 100 meter uit de kant. Ineens is er de neiging om heel snel naar de kant te rennen. Instinctief lijkt me dat geen goed plan. Beter om te laten zien wie hier de baas is. In mijn achterhoofd weet ik dat dit type haai geen gevaar vormt. Maar het is en blijft fascinerend wat de film *Jaws* heeft veroorzaakt. Na verloop van tijd ontspan ik en begin meer haaien en haaitjes te zien. Elegant zwemmende kraakbeenvissen die rustig aankomen en als ze mij zien er als een speer vandoor gaan. Ik wen aan de omstandigheden en mijn onderscheidingsvermogen neemt toe.

STAARTEN!

Het is duidelijk afgaand tij, want her en der komen stenen boven water. De haaien zijn ook plotsklaps verdwenen. Er komen niet alleen stenen boven water, maar ineens zie ik ook een staart. Tailende vis! Een behoorlijk grote staart wappert boven water uit. Er staat duidelijk een vis op zijn kop tussen de stenen te wroeten. Binnen een seconde sta ik weer volledig op scherp. Duidelijk zie ik een forse lichtbruine vis over de bodem scharrelen. Het is nu zaak om de juiste werphoek te kiezen. Nauwkeurig een krabbetje plaatsen met deze tegenwind is geen optie. Dat betekent dat ik voor de wind en voor de vis moet zien te komen. Wanneer ik echter een stap zet, schiet de vis meteen weg. Shit! Dit wordt lastig. Om de een of andere reden zie ik alleen tailende vissen die zich op een tegenwindse koers bevinden. Staart boven water, even kantelen, daarna weer boven water. Er naartoe lopen, en weg is het beest alweer. Om moedeloos van te worden.

Het bewijs dat er bonefish rondom Maio voorkomt is geleverd.

BLIND VISSEN

Wanneer de euforie rondom de eerste bonefish tot een acceptabel

MAFKETELS

Door toeval kom ik erachter dat ik me wel kan verplaatsen wanneer deze vissen aan het wroeten zijn. Door vlug een paar passen te maken wanneer de staart boven water komt, weet ik me eindelijk in een juiste positie te manoeuvreren. Met een worpje van een meter of 10 lukt het me het krabbetje 50 centimeter voor de tailende vis te presenteren. Met het hart in mijn keel - wat een mafketels zijn wij sportvissers eigenlijk - wacht ik tot de staart weer onder water zakt en geef dan een korte strip. Meteen zie ik een hoog en felgekleurd exemplaar de imitatie volgen. En dan is daar eindelijk die verlossende ruk! De haak zetten is niet nodig. De vis hangt, en hoe! Een keihard schot waarbij een 10-tal meters van de reel verdwijnen. Daarna vast zwemmen, loskomen en weer 10 meter de andere kant op. Dat gaat een behoorlijk aantal minuten zo door. Wat kan dat vliegvisseren toch geweldig mooi zijn! Het eind is in zicht wanneer de vis korte rondjes om mij heen begint te ploegen. Het blijkt een prachtig gekleurde trekkervis te zijn. Op zich al een prachtige vis, maar aan een vlieghengel gewoon de mooiste vis van de wereld.

PARADIJSJE

Wanneer ik onder de indruk afscheid neem van deze bijzondere vangst, vertelt Michael dat deze soort hier veel voorkomt en dat hij ze zowel met lepels als aas vangt. Dat hij gelijk heeft, blijkt wel wanneer het water nog verder zakt en ik overal staarten van trekkervissen zie wapperen. Dit is misschien nog wel leuker dan bonefish, denk ik bij mezelf, wanneer ik even later de tweede vis haak. Ze vechten gaaf, zijn beter te controleren dan bonefish en zijn - eerlijk is eerlijk - veel mooier om te zien. Het lijkt erop dat ik hier in Maio een vliegvisparadijsje heb gevonden.

HET ONMISBARE BASALE BINDSETJE

Na de eerste vissen wordt het lastiger. Het water komt namelijk weer op en de wind trekt nog verder aan. Het spotten van de vissen wordt daardoor veel lastiger. Wat me ook begint op te breken, is dat ik alleen maar verzwaaarde krabbetjes en dito crazy charlies bij me hebt. Die werken op een schone zandbodem perfect. Tussen de steentjes blijken die dingen erg vaak vast te zitten. Diverse keren schrik ik hierdoor vissen af. Probleem is dat ik ze zo solide heb gebonden, dat ik het dumbeltje er niet af kan peuten. En weer eens heb ik er spijt van dat ik geen basaal setje bindspullen heb meegenomen.

BALLON

Hoe effectief vliegvisseren kan zijn, blijkt wanneer ik een groepje van drie grote bruine vissen zie aankomen. Vlug aanwerpen, strippen, zien hoe twee vissen afbuigen en de jacht op mijn krabbetje openen. Aanbeet, de haak zetten en dan een wel heel rare dril. Bijna alle warmwatervissen gaan er als een malle vandoor. Deze vis niet. Hij zwemt een beetje schokkerig van me af. Niet echt spectaculair. Toch dreigt hij zich vast te zwemmen op een omhoog lopend koraalrifje. Om dat te voorkomen, blokkeer ik de vis, waarna ik meteen een happend geluid hoor. Even later drijft er een grote witte ballon met stekels aan het oppervlak. Een egelvis heeft zich in mijn krabimitatie vergist en toen het hem te gortig werd zichzelf opgeblazen. Omdat ik hem boven water trok, ging dat blijkbaar met lucht in plaats van water. Voorzichtig til ik deze gekke vis op en wil hem met de hand onthaken. Ineens herinner ik me een filmpje op *YouTube* waarin een vergelijkbaar visje probleemloos gaten in een bierblikje stanst. Toch maar de onthaaktang gebruiken.

PIONIEREN

Hoewel ik zelf geen bonefish heb weten te vangen, heb ik me geweldig vermaakt. Vliegvisseren op Maio is gewoon een kwestie van pionieren in een gebied waar nog nooit iemand met een vlieghengel heeft gevestigd. Alleen het vissen op trekkervis is al meer dan de moeite waard. Maar ook met streamertjes valt er veel te beleven. Omdat ik me in deze vakantie bijna volledig hebt gericht op trekkervis, heb ik nauwelijks met streamers gevestigd. Een half dagje experimenteren met groenzilveren streamertjes leverde veel missers, maar ook trekkervis en wat barbeeltjes op. Het plan is om dit jaar in oktober terug te gaan. Dan is het water iets warmer en waait het veel minder. Dan ga ik weer op jacht naar de Kaapverdische bones en alles wat er nog meer interesse heeft in bont & veren.

Meer informatie over het vissen op Maio is te vinden op www.visreis.nl

Met een vlieghengel kun je letterlijk alles vangen.

De paradijselijke en verlaten stranden van Maio.